

Na temelju članka 17. stavka 3. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj 16/19) i članka 47. Statuta Općine Martijanec („Službeni glasnik Varaždinske županije“ broj 10/13, 24/13, 18/18, 9/20 i 14/21), donosim

IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PLANA DJELOVANJA OPĆINE MARTIJANEC U PODRUČJU PRIRODNIH NEPOGODA ZA 2022. GODINU

UVOD

Odredbom članka 17. stavka 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj 16/19) (u daljnjem tekstu: Zakon) propisano je da predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 30. studenog tekuće godine donosi Plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda. Člankom 17. stavkom 3. Zakona propisano je da izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

PROGLAŠENJE PRIRODNIH NEPOGODA

Prirodnom nepogodom, smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.

Prirodnim nepogodama smatraju se:

- a) potres,
- b) olujni, orkanski i ostali jak vjetar,
- c) požar,
- d) poplava,
- e) suša,
- f) tuča,
- g) mraz,
- h) izvanredno velika visina snijega,
- i) snježni nanos i lavina,
- j) nagomilavanje leda na vodotocima,
- k) klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta,
- l) druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda Općine Martijanec za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području Općine Martijanec ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području Općine Martijanec najmanje 30%. Ispunjenje uvjeta za proglašenje prirodne nepogode utvrđuje Povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Općine Martijanec (u daljnjem tekstu: Općinsko povjerenstvo).

Na području Općine Martijanec, odnosno gotovo cijele Varaždinske županije, župan Varaždinske županije dana 2. rujna 2022. godine proglasio je prirodnu nepogodu zbog vremenskih nepogoda uzrokovanih sušom u razdoblju od 1. lipnja do 31. kolovoza 2022. godine, kada su zbog visokih temperatura i izostanka potrebnih količina padalina tijekom lipnja, srpnja i kolovoza nanijete štete od suše na ratarskim kulturama, krmnom bilju, povrtlarskim kulturama, voćnjacima i vinogradima u intenzitetu od 20-90 % ovisno o lokalitetu, što se odrazilo na visinu prinosa, a time i prouzročilo

daljnje probleme poljoprivrednim proizvođačima.

MJERE U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNIH NEPOGODA NA PODRUČJU OPĆINE MARTIJANEC

Sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, Povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda Općine Martijanec javnim pozivom od 2. rujna 2022. godine pozvalo je oštećene da štetu prijave u roku od 8 dana od proglašenja prirodne nepogode, nakon čega je općinsko povjerenstvo u propisanom roku izradilo prvo izvješće s procjenom ukupne štete, a konačnu procijenjenu štetu dostavilo županijskom povjerenstvu.

IZVORI SREDSTAVA POMOĆI ZA UBLAŽAVANJE I DJELOMIČNO UKLANJANJE POSLJEDICA PRIRODNIH NEPOGODA

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što su oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva.

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz:

- Državnog proračuna s proračunskog razdjela ministarstva nadležnog za financije,
- Fondova Europske unije i
- Donacija.

Sredstva iz fondova EU se ne mogu osigurati unaprijed, njihova dodjela se provodi prema posebnim propisima kojima se uređuje korištenje sredstava iz fondova EU.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda strogo su namjenska sredstva te se raspoređuju prema postotku oštećenja vrijednosti potvrđene konačne procjene štete, o čemu odlučuje Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda. Navedena sredstva su nepovratna i nenamjenska te se ne mogu koristiti kao kreditna sredstva niti zadržati kao prihod proračuna Općine Martijanec. Općinski načelnik Općine Martijanec te krajnji korisnici odgovorni su za namjensko korištenje sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Pomoć za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda ne dodjeljuje se za:

- a) štete na imovini koja je osigurana,
- b) štete na imovini koje nastanu od prirodnih nepogoda, a izazvane su namjerno, iz krajnjeg nemara ili nisu bile poduzete propisane mjere zaštite,
- c) neizravne štete,
- d) štete nastale na nezakonito izgrađenim zgradama javne namjene, gospodarskim zgradama i stambenim zgradama za koje nije doneseno rješenje o izvedenom stanju prema posebnim propisima, osim kada je prije nastanka prirodne nepogode, pokrenut postupak donošenja rješenja o izvedenom stanju, u kojem slučaju će sredstva pomoći biti dodijeljena tek kada oštećenik dostavi pravomoćno rješenje nadležnog tijela,
- e) štete nastale na objektu ili području koje je u skladu s propisima koji uređuju zaštitu kulturnog dobra aktom proglašeno kulturnim dobrom ili je u vrijeme nastanka prirodne nepogode u postupku proglašavanja kulturnim dobrom,
- f) štete koje nisu prijavljene i na propisan način i u zadanom roku unijete u Registar šteta prema odredbama Zakona,
- g) štete u slučaju osigurljivih rizika na imovini koja nije osigurana ako je vrijednost oštećene imovine manja od 60 % vrijednosti imovine.

Iznimno, od navoda d) sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda mogu se dodijeliti i za štete na nezakonito izgrađenim stambenim zgradama korisnicima socijalne skrbi s priznatim pravom u sustavu socijalne skrbi određenim propisima kojima se uređuje područje socijalne skrbi i drugim pripadajućim aktima nadležnih tijela državne uprave.

Iznimno, od navoda g) oštećenima se mogu dodijeliti sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda u slučajevima otežanih gospodarskih uvjeta, socijalnih, zdravstvenih ili drugih razloga koji ugrožavaju život stanovništva na području zahvaćenom prirodnom nepogodom. O prijedlogu i prihvaćanju ovih uvjeta odlučuje Županijsko povjerenstvo na prijedlog Općinskog povjerenstva.

Sukladno Zaključku Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, sredstva pomoći za ublažavanje i uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2022. godini u Republici Hrvatskoj dodijeljena su za prinose u poljoprivredi u 2022. godini za oštećenja na kulturi od 60% i više, onim oštećenima koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika. Dodjela pomoći ne uključuje prijavljene štete manje od 1.000,00 kuna, te iznose dodijeljene pomoći veće od 150.000,00 kuna.

Vlada Republike Hrvatske na svojoj sjednici održanoj 22. prosinca 2022. godine donijela je Odluku o dodjeli sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2022. godini i dijelom u 2021. godini u Republici Hrvatskoj, po kojoj su sredstva državnog proračuna kao pomoć za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda po jedinicama lokalne samouprave dodijeljena u ukupnom iznosu od 9.555.010,62 kuna. Oštećenima s područja Općine Martijanec gore navedenom Odlukom Vlade Republike Hrvatske nisu dodijeljena nikakva financijska sredstva.

ZAKLJUČAK

Analizom učestalosti pojave prirodnih nepogoda i njihovih šteta, dolazi se do zaključka o korištenju mjera za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda na području Općine Martijanec. Ovog trenutka moguće je utvrditi kako je postotak osiguranja imovine, posebice u poljoprivredi, iznimno malen.

Potrebno je u većoj mjeri osiguravati imovinu, što bi u konačnici imalo pozitivne učinke na gospodarstvo jer pomoć iz državnog proračuna nije dostatna za pokriće nastalih šteta, a posebice za stabiliziranje poslovanja oštećenika koje se bavi određenom gospodarskom djelatnošću.

Nadalje, kao i do sada provodit će se preventivne mjere koje su Općine Martijanec i njegovi stanovnici u mogućnosti provoditi.

KLASA: 240-05/23-01/1
URBROJ: 2186-09-02-32-1
Martijanec, 15.02.2023.

